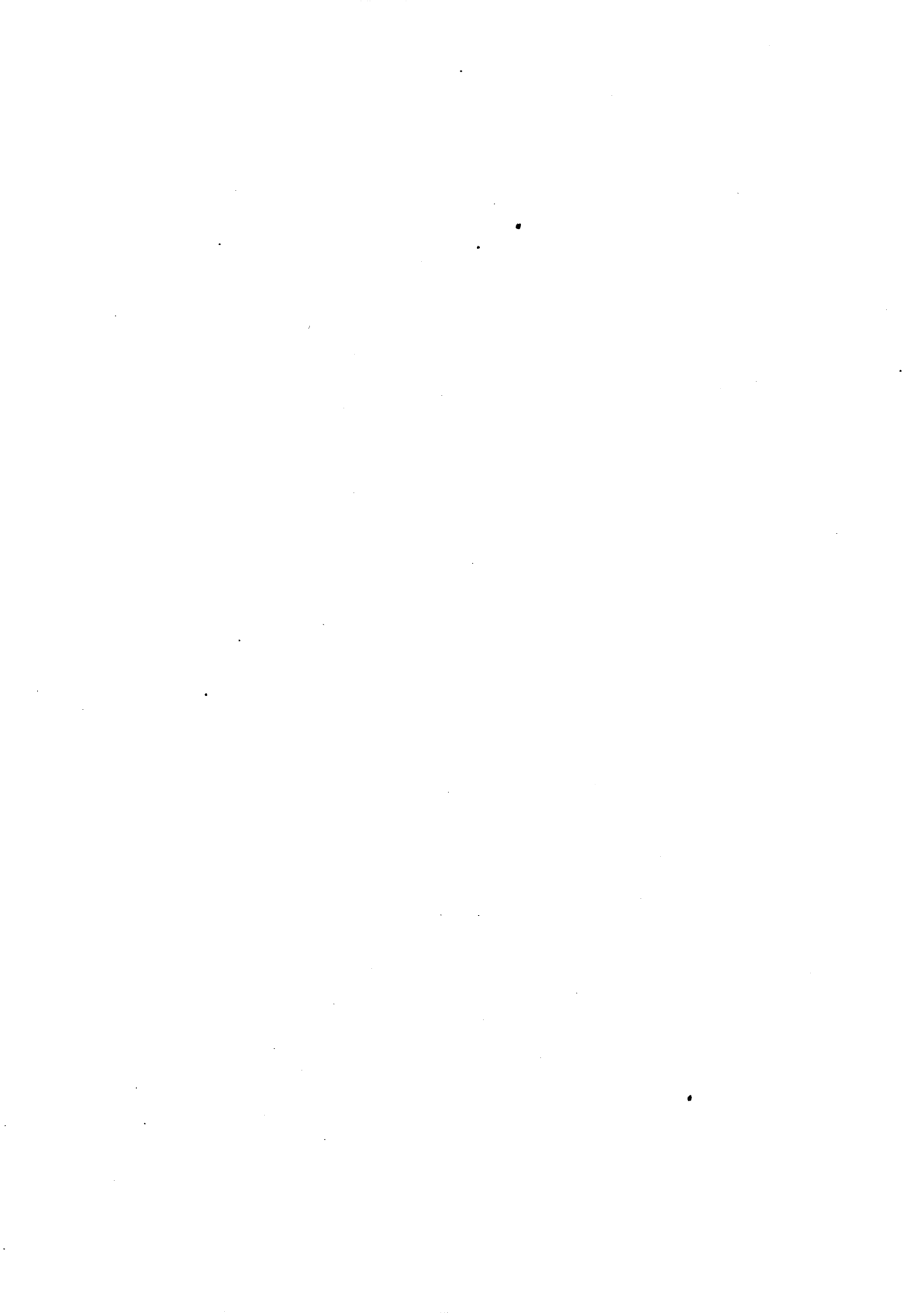

Sıra No 186

1934

**ANKARA ŐEHİRİ İMAR
MÜDÜRLÜĞÜ BÜTÇESİ**

Ankara şehri imar müdürlüğü 1934 senesi bütçesi hakkında 1/874 numaralı kanun lâiyhası ve bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/471

1 - III - 1934

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ankara şehri İmar müdürlüğü'nün 1934 malî senesi bütçesine dair olup İcra Vekilleri Heyetinin 28 - II - 1934 toplanışında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe ve cetvellerile birlikte arzedilmiştir efendim.

Başvekil

İsmet

Ankara şehri İmar müdürlüğü 1934 senesi bütçe lâiyhasının esbabı mucibe lâiyhası

Mukaddeme

İmar müdürlüğü kurulduğu gündenberi Devletin yaptırmış olduğu plânı tatbik etmek için uğraşmaktadır.

İmar müdürlüğü; plânın toprak üzerine konulduğu zaman önüne çıkan bütün müşküleri, plânın tatbikında hâsıl olacak mahzurları cadde, sokak, meydanlık, yeşillik ve sair mahaller hakkındaki düşüncelerini birer birer arayarak plânı yapan Profesör Yansen ile uzun uzadıya mektuplaşarak her müşkülünü halletmiş ve şehrin ilerisine ait plân işini ilişiksiz olarak bitirmiştir.

Bundan sonra çabuk yapılması lâzım olan işleri diğer işlerden üstün tutarak çalışmağa Cümhuriyetimizin merkezi olan Ankara şehrinin az zamanda herkesin istediği gibi bütün medenî ihtiyacı temin edecek bir şehir olmasına gayretle çalışacaktır.

Mesainin intizam dahilinde devam ve temini için plânlaştırma programı yapılmıştır. Programın bir sureti bağlıdır. Mezkûr programın tetkikinden anlaşılacağı üzere Ankara şehrinin imar işlerinden plânlaştırma mesaisini yedi seneye bölerek bundan her sene yapılması lâzım gelen işleri yaparak bu suretle seneden seneye şehre yenilik, düzenlik verilecektir.

Eski bir şehrin yeni plâna tatbik ederek iş görmek ne kadar zorlu olduğunu

söylemek fazladır. Azamî sarfî gayret edilerek Ankara şehrinin Cümhuriyetimizin gösterdiği düzenliği ile karşılıklı bir şehir olması için kanunlarımızın verdiği salâhiyeti kullanmak ve mesaimizde muvaffak olamadığımız takdirde karşımıza çıkacak olan mesuliyeti de düşünmek suretile mesaimiz tesbit edilmiştir.

Malî vaziyetimizi, bütçemizi daima göz önünde tutarak bütçemizi ona göre yaptık. Kanunlarımızın verdiği salâhiyet dairesinde hâsıl olacak varidatımızı dahi yine senesi içinde imar işlerine sarfetmek üzere kanun lâyihasına bir madde konulmuştur. Yapılmış olan istimlâklerden dolayı tahakkuk eden borçların itfası için 150 000 liralık istikraz aktine salâhiyet istedikten sonra muvazenei umumiyeye fazla bar olmak istemeyerek bütçeyi hazırladık. Bu bütçenin mesnedi ifası kanunen mecburî olan işlerin istilzam ettiği tabî ve zarurî masraflardır.

Metnin izahı:

Kanun lâyihasının birinci ve ikinci maddelerinde İmar müdürlüğünün 1934 senesi masarifine 171 512 lira tahsisi ve varidatı dahi o miktarda tahmin edildiği kayıt ve işaret edildikten sonra üçüncü maddesinde teşkilât kadrosu gösterilmiştir.

İmar müdürlüğü kadrosu geçen seneki kadronun aynı olmakla beraber mezkûr kadrolar ihtiyaç ile mütenasip bir şekilde tensik ve tasnif edilerek mübrem ihtiyaçlar nazarı dikkate alınmış ve program halinde tesbit edilen işleri karşılaştırılarak ona göre tanzim edilmiş ve esas kadrosuna bazı memur kadrolarının ilâvesine lüzumu katî hâsıl olmuştur ve 1933 senesinde neşredilen yapı ve yollar kanununun İmar müdürlüğüne ilâve, tevdi ettiği vezaifin ifası için icap eden teşkilât kadroda derpiş edilmiştir.

Fasılların izahı:

Birinci maddeye merbut (A) işaretli cetvelde münderic birinci faslın yekûnu 59 100 lira olup geçen seneye nazaran 17 640 lira fazla gösterilmektedir. İşbu fazla olan miktar esbabı mucibe lâyihasında izah edildiği üzere program dahiline alınan işler ile İmar müdürlüğünün elinde mevcut işlerin bir an evvel ikmali için müdürlüğün her şubesinde lâzımgelen mecburî kadro tanzim ve takviyesi yapılmıştır.

İmar müdürlüğünün program içine aldığı işler diğer senelere nisbeten daha geniş bir sahayı ihtiva ettiği cihetle iş nisbetile mukayese edilerek ona göre ihtiyaç görülen memurların ilâvesinden mümbaistir.

İkinci faslın izahı:

Ecnebi mütehasıslar ücreti ve tazminatı karşılığı olarak 45 550 lirayı muhtevi olup bu miktar geçen seneye nazaran 25 000 lira fazladır. Bu seneki bütçemizde Profesör Yansen namına mukavele mucibince verilmesi lâzımgelen para konulmakla beraber bundan başka yapı ve yollar kanunu mucibince Ankara şehrinin imar plânı şehremaneti hududu dahiline kadar uzatılması takarrür eylemiş ve Ankara şehir plânını yapan Profesör Yansen ile pek çok muhabereden sonra mezkûr plânın yapılması için 25 000 liraya mutabık kalmış olmasından dolayı mezkûr meblağ konulmuştur.

Üçüncü faslın izahı:

Üçüncü fasla konulan miktar harcırah karşılığıdır. İşbu fasıl hakkında biraz izahat vermek zarureti vardır.

1 — Bir plân nekadâr güzel olursa olsun tatbik edilecek arazi mahallen görülmedikçe ve mahalli malûm olmadıkça plân üzerinde yapılacak olan her muamele hattan uzak olamayacağı malûmu âlileridir. Bu nokta esas itibarile kabul edildikten sonra İmar müdürlüğü her ada üzerinde yapacağı parsellasyon muamelesine başlamazdan evvel fen memurlarının sık sık araziye giderek plânı arazi üzerinde tatbik ve tetkik etmek ve keza inşaat projelerinin tetkikinde de mahallen mütalealarına zaruret olduğundan ve vesaiti mutadeden uzak olan mahallere gidileceğinden dolayı mevzu bahis memurların ihtiyar edecekleri yalnız masarifi nakliye masrafını vermek iktiza etmektedir.

2 — Yapı, yollar kanununa tevfikân vilâyat imar plânları merkeze gelerek tetkik ve tasdik edildikten sonra mezkûr plân tatbikat sahasına gireceğinden birinci maddede arzedildiği üzere araziye mahallen görmek ve ona göre tatbikatını yapmak için lâzımdır.

Gidecek memurun belediyelerce harcırahi temin edilmediği takdirde işbu tahsistattan gidecek olan memura harcırah kararnamesine tevfikân harcırah verilmesi düşünülmüş ve bu suretle iki bin lira tahsisat konulmuştur.

Dördüncü faslın izahı:

Dördüncü fasla tahsis edilen (6 920) lira demirbaş eşya alât ve edevatı fenniye mubayaasına ve ufak tamir masraflarına ve müdüriyetin muhabere ve âsar tercümeleleriyle bunların tabı masrafı olarak vaz ve tertip edilmiştir. Mezkûr miktar geçen seneye nazaran 5 720 lira fazladır. İşbu fazlalık heyeti fenniyeye lüzumu olan alât ve bilhassa (4 000) lira kıymetinde olan fotostat âletinin mubayaasına lüzum gösterilmiştir ki bu makina idare dahilinde yapılacak işlerin çok süratle ifa ve ikmalî mümkün olacaktır.

Mesaha işlerine ait malzemenin mubayaası ve yeniden kadromuza alınan memurların çalışacakları masa, sandalya gibi levazımın mubayaasından mümbaistir. İmar işlerinin bir ilim işi olması hasebile lüzumu olan eserlerin tercümesi ve yeniden tabedilecek harita ve eserlerin masrafları karşılığı olup mezkûr fazlalık bu sebepten husule gelmiştir.

Beşinci faslın izahı:

Beşinci fasla vaz ve tertip edilen (2500) lira tenvir ve teshin ve kırtasiye ve matbu evrak masrafı karşılığıdır. Geçen seneki bütçemize nazaran 300 lira fazla görülmekte ise de imar işlerinin bu sene daha vasi ve program dahilinde tutulması hasebile kırtasiye ve evrakı matbu o nisbette tezayüt edeceğinden hakikî ihtiyaç tesbit edilerek tanzim edilmiştir.

Altıncı faslın izahı:

Altıncı fasıl, mütenevvi masraflar karşılığıdır. (5450) lira konulmuştur. Geçen seneye nazaran 1960 lira bir fazlalık mevcut ise de bunun dahi muhtelif su-

retlerde ashabından mahkemeye müracaat ederek cerayarı muhakeme neticesinde İmar müdürlüğünün haksız çıkmasından dolayı masarifi muhakeme ve hükmen tediyesine mecbur tutulduğu masraflar ile İmar müdürlüğüne intikal eden emvali gayrimenkulenin vergi, resim masrafları ve ilâve edilen bir hizmet erbabının melbusat masrafından ibaret olup mezkûr msrafın vazedilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Yedinci faslın izahı:

Yedinci fasıl istimlâk ve muhamminler ücreti ve inşaat ve geçen senenin düyunu olmak üzere 44 018 lira tesbit edilmiştir. Birinci, ikinci maddelerinde şayanı izah bir madde görülmediği gibi üçüncü maddesi 932 senesinde tahakkuk eden borçların karşılığı ve dördüncü maddesi imar plânı mucibince istimlâki lâzımgelip mukaddema ashabının müracaatleri üzerine muamelesi yapılarak istimlâki takarrür eylemiş ve belediye heyetince kıymetleri takdir edilmiş ve mutasarrıfları tasarruflarından menedilmiş kısımlara aittir.

Sekizinci faslın izahı:

Sekizinci fasıl hakkında muhtacı izah bir nokta görülmemiş olduğundan izahat itasından müstağni görülmüştür.

İşbu esbabı mucibe lâyihası bu veçhile tanzim ve takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 139

Esas No. 1/874,1031

30 - V - 1934

Yüksek Reisliğe

Ankara şehri imar müdürlüğünün 1934 malî senesi bütçesi hakkında olup Başvekâletin 1 mart 1934 tarih ve 6/471 numaralı tezkeresi ile Yüksek Meclisin tasvibine arzolunan kanun lâyihası ile mezkûr lâyihaın 5 inci maddesi yerine konulmak üzere yine Başvekâletin 21 nisan 1934 tarih ve 6/1387 numaralı tezkeresi ile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Dahiliye vekili Beyin huzuru ile tetkik edildi.

Bu idarenin 1934 senesi masraf kısmına ait olan tahsisat 1933 senesine nisbetle 1 512 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Teklif edilen bütçenin masraf kısmı yekûn dahilinde bazı tadilâtlarla ve varidat kısmı aynen ve kanun lâyihasının 4 üncü maddesi bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.

Ankara şehrinin imar plânı dahiline tesadüf eden mahallerde belediye tarafından yapılması iktiza eden bazı istimlâklerin vaktinde yapılmamış olmasına mebni arsa sahiplerinin uzun zaman için tasarruf haklarından mahrum kaldıkları halde diğer taraftan bu arsaları için Hükûmete vergi vermek mecburiyetinde kalmış olmalarından tevellüt eden sızıltıların devamına meydan verilmemesi ve şehrin imar sahasının ve belediye hudutlarının Etlik ve Dikmen gibi mahallere kadar uzatılması, matlup olan belediye vazifelerinin bu mahallerde bihakkın ifasına imkân görülemediği gib buralarda ikamet edenlerin de bu yüzden belediye vergi ve resimleri gibi yeni külfetlere tâbi tutulmaları da ne derecede muvafık bulunacağı tetkike muhtaç bir keyfiyettir.

Umunî heyetin yüksek tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Reis	Reis V.	M. M.			
Burdur	Isparta	Bayazıt	Bursa	Çorum	İstanbul
M. Şeref	Mükerrem	İhsan	Dr. Galip	Mustafa	Sadettin
İzmir	Kaseri	Kırlareli	Sivas		
Kâzım	A. Hilmi	Şevket	Rasim		

Ankara şehri İmar müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Ankara şehri İmar müdürlüğü 1934 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 171 512 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Ankara şehri İmar müdürlüğü 1934 malî senesi varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 171 512 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Ankara şehri İmar müdürlüğünün 1934 malî senesi memur ve müstahdemleri kadrosu merbut (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4 — İmar müdürlüğününün 1932 senesi bütçe kanununun 5 inci maddesi hükmü 1934 senesinde de aynen tatbik olunur. Bu maddede yazılı heyet azası meyanına imar müdürü de dahil edilmiştir.

MADDE 5 — Ankara şehri İmar müdürlüğü Dahiliye vekâletinin tasdıkı ile Ankaranın plânlaştırma programı icabı olarak tahakkuk edecek istihkaklara ve rilmek ve iki senede itfa edilmek üzere 350 000 liraya kadar istikraz aktine ve Maliye vekâleti dahi bu istikraza kefalet etmeğe mezundur.

Bu istikrazın 150 000 lirası İmar müdürlüğününün 1933 senesi bütçe kanununun 5 inci maddesi mucibince aktedilen 150 000 liralık istikrazın itfasına tahsis edilecektir.

Bu istikrazın hâsılı bir taraftan bütçenin varidat kısmında (İstikraz hâsılı) namile açılacak bir fasla irat diğer taraftan masraf kısmında istimplâk bedelleri tertibine tahsisat olarak ilâve ve kaydile usulen sarfolunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Aynen kabul

MADDE 2 — Aynen kabul

MADDE 3 — Aynen kabul

MADDE 4 — Mevcut imar idare heyeti yerine Dahiliye müsteşarı ve Ankara belediye reisi ile Muhasebat, Hıfzıssıhha işleri Yollar umum müdürleriyle İmar müdüründen tereküp edecek bir heyet ikame edilmiştir.

Hafatada en az bir defa içtimai zarurî olan bu heyetin mesai saatleri hariçindeki içtimaları için reisine ayda yetmiş beş ve İmar müdüründen maada azalarına ayda ellışer liraya kadar ücreti huzur verilir.

MADDE 6 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

28 - II - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>Fuat</i>	<i>Hikmet</i>	<i>Ali</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 5 — Aynen kabul

MADDE 6 — Aynen kabul

A - CETVELİ

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1933	1934 malî senesi için	
			Mali senesi tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1	Ücretler				
	1	Memur ve müstahdemler ücreti	38 160	55 200	55 200
	2	İdare heyeti reis ve azaları ücreti	3 300	3 900	3 300
	Fasıl yekûnu		41 460	59 100	58 500
2	Ecnebi mütehasşıs lar ücret ve tazminatı				
	1	Ücret ve tazminat	20 550	20 550	20 550
	2	Belediye hududuna kadar temdit edilen imar plânı ücreti		25 000	25 000
	Fasıl yekûnu		20 550	45 550	45 550
3	Harcırah (Merkez ve vilâyetler)		150	2 000	2 000
4	Demirbaş eşya ve alât ve edevat ve levazımı fenniye		1 200	6 720	6 720
5	Levazım				
	1	Tenvir ve teshin	1 000	1 000	1 000
	2	Kırtasiye ve evrakı matbua	1 200	1 500	1 500
	Fasıl yekûnu		2 200	2 500	2 500
6	Mütenevvi masraflar				
	1	Müteferrika	750	1 500	1 500
	2	Melbusat	120	150	150
	3	Bedeli icar	2 500	2 500	2 500
	4	Masarifi muhakeme	300	1 000	1 000
	5	Telif ve tercüme masrafı		200	200
	Fasıl yekûnu		3 670	5 350	5 350

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1933	1934 malî senesi için	
			Mali senesi tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
7		İstimlâk ve inşaat masrafı			
	1	İstimlâk bedeli ve muhamminler ücreti	50 731	45 576	46 204
	2	İnşaat	1	1	1
		Fasıl yekûnu	50 732	45 577	46 205
0		İstikraz ve itfa karşılığı	50 000	0	0
8		Tahakkuk eden vergi ve rüsum	0	300	300
9		1932 senesi düyunu karşılığı	0	2 717	2 717
10		Hükmedilmiş borç karşılığı	0	0	1 600
11		1715 numaralı kanunun 5 inci maddesi mucibince Cümhuriyet merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	38	1 698	70
		UMUMİ YEKÜN	170 000	171 512	171 512

B - CETVELİ

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1933	1934 malî senesi için	
			Mali senesi muhammenatı Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Umumî bütçeden muavenet	164 512	164 512	164 512
2		Müteferrik varidat	5 488	7 000	7 000
		UMUMİ YEKÜN	170 000	171 512	171 512

C - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Adet	Ücret
Müdür	1	600
Avukat	1	80
<i>Fen işleri şubesi</i>		
Fen işleri şefi	1	320
Aplikasyon mühendisi	1	300
Aplikasyon mimarı	1	250
Harita arşiv memuru	1	120
<i>Belediyeler imar plânları tetkik şubesi</i>		
Şef	1	300
Muavin	1	250
Fen memuru	1	150
<i>İnşaat ve tatbikat şubesi</i>		
Şef mimar	1	250
Ressam	1	130
Filâmacı	1	40
<i>Plân ve harita şubesi</i>		
Şef (Mimar veya mühendis)	1	300
Kondoktor	1	150
Ressam	1	130
»	1	120
Filâmacı	1	40
<i>Hesap işleri</i>		
Müdür	1	210
Muhasebe kâtibi	1	80
Muhasip mutemedi ve kâtip	1	90
<i>Yazı işleri şubesi</i>		
Başkâtip	1	200
Evrak ve dosya memuru	1	150
Daktilo	2	75
Mukayyit	1	80
<i>Hizmet erbabı</i>		
Müvezzi	1	40
Kapıcı	1	40
Odacı	1	30